

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro zájmové vzdělávání

ŠIKOVNÁ DRUŽINA

Základní škola a Mateřská škola, Šumná, okres Znojmo
Šumná 92, 671 66 Šumná, tel.: 615291299, E-mail : zssumna@mboxzn.cz

**Základní škola a Mateřská škola, Šumná, okres Znojmo,
příspěvková organizace**

671 02 Šumná 92

1. Identifikační údaje

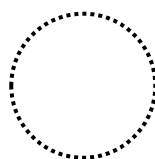
Název vzdělávacího programu:	Šikovná družina - Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání
Adresa školy:	Šumná 92, 671 02 Šumná
Ředitel školy:	Mgr. Richard Nekula
Kontakty:	telefon: +420 515 291 299 web: www.zssumna.cz e-mail: zssumna@zsamssumna.cz
Zřizovatel školy:	Obec Šumná Šumná 149, 671 02 Šumná IČ: 293610 telefon: +420 515 291 300
IČ:	75022320
IZO:	119300079
REDIZO:	600127508
Platnost dokumentu:	od 2. 9. 2024

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání (dále jen ŠVP) byl schválen Radou školy dne: 2. 9. 2024.

.....

Mgr. Richard Nekula

ředitel školy

razítko školy

2. Charakteristika školní družiny

Naše školní družina je součástí Základní školy a Mateřské školy, Šumná, okres Znojmo, příspěvková organizace. Činnost družiny je určena přednostně pro účastníky (dále jen žáci nebo děti) prvního stupně základní školy. Vychází z toho, že není pokračováním školního vyučování. Pedagogická práce v ní má svá specifika a je výrazně odlišná od běžné vzdělávací praxe. Slouží k výchově, zájmovému vzdělávání a rekreaci žáků.

I pro školní družinu platí obecný cíl zájmového vzdělávání: **výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka připraveného pro život ve společnosti.**

Hlavním prostředkem práce ve školní družině je **hra a zážitky s ní spojené**. Snažíme se prostřednictvím hry rozvíjet u dětí vlastní tvořivost, fantazii, komunikační dovednosti, vhodné návyky, posilovat sebevědomí, vychovávat k odpovědnosti za zdraví své i jiných, za své chování, formovat životní postoje, ovládat negativní citové reakce, vychovávat k smysluplnému využívání volného času. Snažíme se rozvíjet spolupráci s rodiči - informovat o činnosti školní družiny, o chování jednotlivých žáků.

Cíle ŠVP:

- **Rozvíjení zodpovědné osobnosti dítěte, výchova v duchu moderního člověka.**
- **Posilování komunikačních schopností, nacházení místa mezi vrstevníky.**
- **Výchova ke zdravému životnímu stylu, ochrana fyzického, duševního a sociálního zdraví.**
- **Vytváření kladného vztahu k přírodě, životnímu prostředí a svému okolí.**
- **Tolerance a respekt k ostatním lidem, prevence sociálně-patologických jevů.**
- **Uplatňování vědomostí a dovedností, podněcování k myšlení a učení.**
- **Podpora tělesného rozvoje, osobní spokojenosti a pohody dětí.**

3. Obsah a formy činnosti školní družiny

Odpočinkové činnosti

klidové - do denního režimu je zařazujeme především v ranní družině, po obědě nebo v koncové družině (poslech, vyprávění, stolní a společenské hry, volné rozhovory, spontánní činnosti, tematické hry, tvořivé konstruktivní hry).

Aktivní - aktivní odpočinek

rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil, mohou být i rušnější (pohybové hry ve třídě nebo venku, tělovýchovné chvíle, vycházky),

zájmové činnosti - rozvíjí osobnost dítěte, vedou k jeho seberealizaci (pracovně-technické, přírodovědné, vlastivědné, dopravní, sportovní, estetické/literární, výtvarné, hudební, literární, dramatické).

Příprava na vyučování

ale i didaktické hry, tematické vycházky a jiné činnosti, kterými upevňujeme a rozšiřujeme poznatky.

Sebeobslužné činnosti

Žák si osvojuje návyky osobní hygieny, učí se kultuře stolování, chování ve společnosti, pečuje o pořádek a čistotu svého okolí.

Vzdělávací obsah je realizován těmito formami činností:

- **činnost pravidelná** je dána týdenní skladbou zaměstnání (organizované aktivity zájmového, tělovýchovného charakteru, oběd atd.),
- **příležitostní akce** občas překračují rámeček jednoho oddělení (vánoční besídka, karneval, sportovní odpoledne, výstava), občas jsou určeny i pro rodiče a veřejnost,
- **spontánní aktivity** jsou nedílnou součástí zájmového vzdělávání ve školní družině (každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, v koncové družině).

4. Materiální a ekonomické podmínky

Školní družina se nachází v přízemí budovy školy, má 3 oddělení, která ke své relaxační, zájmové a tvořivé činnosti využívají: kmenové oddělení, učebny v přízemí školy, tělocvičnu, dílnu, školní hřiště a zahradu.

Vybavení družiny nábytkem je nové, moderní, pravidelně je doplňován a obnovován inventář hraček a her, také spotřební materiál je znovu dokupován.

Pro pobyt venku využívá školní družina prostory u budovy školy, školní hřiště a školní zahradu v areálu školy. Na vycházky a rekreační činnosti využíváme přilehlý park a okolí školy. Výhodou naší školy je umístění v klidném a příjemném prostředí.

5. Personální podmínky

Pedagogické působení v družině zajišťují plně kvalifikované vychovatelky, většinou v počtu tří. Na základě doporučení funguje v družině asistent pedagoga. Zaměstnanci se zúčastňují akreditovaných kurzů zaměřených na práci ve školní družině, vzdělávají se také samostudiem, sledováním nových publikací, knih, odborných článků v časopisech, zajišťují nové náměty pro zájmové a rekreační aktivity.

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volno časových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost - snažíme se o zvýšenou motivaci, individuální pomoc, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci. Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

7. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Ve školní družině vytváříme podmínky pro správnou hygienu, fyzickou ochranu dětí a sociální i emocionální bezpečnost:

- vhodná struktura režimu s dostatkem relaxace a aktivního pohybu,
- vhodný stravovací a pitný režim,
- zdravé prostředí,
- ochrana před úrazy,
- vybavení vhodné z hlediska bezpečnosti,
- dostupnost prostředků první pomoci,
- prevence sociálně patologických jevů (drogy, alkohol, kouření, rasismus, virtuální drogy, krádeže, vandalismus),
- ochrana žáků před násilím, šikanou, posměchem,
- snaha o klidné prostředí, příznivé sociální klima - úcta, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhým,
- respekt k individualitě žáka, k jeho problémům,
- zavedené stereotypy - přinášejí dětem pocit bezpečí.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině vycházejí ze Školního vzdělávacího programu školy a zabývá se jimi také Vnitřní řád školní družiny.

Všechny děti jsou povinny dbát o svou bezpečnost a své zdraví a také o bezpečnost a zdraví svých spolužáků, vykonávají pouze činnosti, které odpovídají jejich schopnostem.

8. Režim školní družiny

I. oddělení

7:00 - 7:45	klidové činnosti, odpočinkové činnosti
11:20 - 11:40	odpočinková činnost, příprava na oběd
11:40 - 12:30	oběd, relaxace, klidové hry, poslech četby na pokračování, hudby nebo pohádek, vyprávění
12:30 - 13:30	rekreační činnost, vycházky, pobyt na zahradě, míčové hry, soutěže a hry na školním hřišti
13:30	odchod odjíždějících dětí na autobus s doprovodem vychovatelky
13:30 - 14:30	zájmová činnost - aktivity z oblasti přírodovědné, sportovní, pracovní, estetické a společensko-vědní
14:30 - 15:10	sebevzdělávací činnost formou kvízů, soutěží, křížovek a didaktických her
15:10 - 15:30	spontánní hry, postupný odchod dětí domů

2. oddělení

7:00 - 7:45	klidové činnosti, odpočinkové činnosti
-------------	--

11:20 (12:15) - 11:40	odpočinková činnost, příprava na oběd
11:40 - 12:30	oběd, relaxace, klidové hry, poslech četby na pokračování, hudby nebo pohádek, vyprávění
12:30 - 13:30	rekreační činnost, vycházky, pobyt na zahradě, míčové hry, soutěže a hry na školním hřišti
13:30	odchod odjíždějících dětí na autobus s doprovodem vychovatelky
13:30 - 14:30	zájmová činnost - aktivity z oblasti přírodovědné, sportovní, pracovní, estetické a společensko-vědní
14:30 - 15:10	sebevzdělávací činnost formou kvízů, soutěží, křížovek a didaktických her
15:10 - 15:30	spontánní hry, postupný odchod dětí domů

3. oddělení

11:20 (12:15) - 11:40	odpočinková činnost, příprava na oběd
11:40 - 12:30	oběd, relaxace, klidové hry, poslech četby na pokračování, hudby nebo pohádek, vyprávění
12:30 - 13:30	rekreační činnost, vycházky, pobyt na zahradě, míčové hry, soutěže a hry na školním hřišti
13:30	odchod odjíždějících dětí na autobus s doprovodem vychovatelky
13:30 - 14:30	zájmová činnost - aktivity z oblasti přírodovědné, sportovní, pracovní, estetické a společensko-vědní
14:30 - 15:10	sebevzdělávací činnost formou kvízů, soutěží, křížovek a didaktických her
15:10 - 15:30	spontánní hry, postupný odchod dětí domů

9. Celoroční plán

Při tvorbě plánu se zaměřujeme na pestrost a zajímavost činností. Plán je dělen do tematických týdnů s náplní a názvem podle ročních období, významných dní nebo jiných událostí a témat.

Září

1. TÝDEN NAŠÍ ŠKOLY

- Seznámení s prostředím a chodem školy, družiny, řádem školní družiny
- Vyprávění z dovolené, fotografie, pohlednice

- Rozloučení s prázdninami
2. TÝDEN NAŠÍ VESNICE
 - Bezpečná cesta do školy
 - Důležité budovy, místa
 - Jak si poradit, kde najít pomoc
 3. TÝDEN KAMARÁDŮ
 - Tematické malování
 - Spolupráce, tolerance, ohleduplnost
 - Soutěže, závody, fair-play
 - Povídání, oslovování jménem
 4. TÝDEN VITAMÍNŮ Z NAŠICH ZAHRÁDEK
 - Seznámení s druhy zeleniny a ovoce
 - Vycházky do zahrad
 - Výstavka a ochutnávka
 5. TÝDEN DRAKŮ
 - Výroba a malování draků
 - Příprava na drakiádu
 - Kreativita, fantazie

Říjen

1. TÝDEN PODZIMNÍ TVOŘIVOSTI
 - Výrobky z měkkých plodů přírody
 - Kreativní činnosti
2. TÝDEN STROMŮ
 - Poznávání a určování stromů
 - Určování stáří stromů
 - Sběr přírodnin na výrobky
3. TÝDEN ČASU:

- Poznávání času, typy hodin
- Rozdělení činností v průběhu dne
- Měření, druhy času

4. TÝDEN SVĚTÝLEK

- Výrobky z dýní a přírodnin
- Strašidlo a Nebojsa - rozhovor

Listopad

1. TÝDEN ŠIKULKŮ

- Nápaditost, tvořivost, fantazie
- Kombinace, výroba z několika druhů přírodnin
- Podzimní dekorace

2. TÝDEN PŘÍRODNÍCH ÚKAZŮ

- Nejznámější z nich - vítr a bouřka
- Práce s encyklopedií
- Sněžení - pověst o Martinovi

3. TÝDEN POHÁDEK

- Výroba pohádkové postavy
- Četba a znalost pohádek
- Soutěže na dané téma

4. ADVENTNÍ ČAS

- Vánoční výzdoba školní družiny a oken
- Tematické malování, vánoční dekorace

Prosinec

1. ČEKÁNÍ NA MIKULÁŠE

- Tematické výrobky
- Povídání

- Četba o Mikulášovi, Lucii, Barboře

2. TÝDEN DETEKTIVŮ

- Jak se chovat v nebezpečných situacích
- Morseova abeceda, šifry, piktogramy
- Kimovy hry, hry na cvičení postřehu, paměti

3. TÝDEN VÁNOC

- Povídání o zvycích, tradicích, koledy
- Nadílka zvěři
- Jmenovky, dárky, přání

4. VÁNOCE JSOU TU

- Povídání
- Tematické malování, tvoření

Leden

1. TÝDEN U MAPY

- Značky a údaje na mapě
- Oceány, světadíly
- Mapa ČR – známá místa

2. TÝDEN PROFESÍ

- Čím bych chtěl být a proč?
- Kde pracují rodiče? Kdo je mým vzorem?
- Hra na řemesla, malování

3. TÝDEN ZDRAVÝCH DĚTÍ

- Rozhovory o nemocech a úrazech
- Znalost první pomoci, ošetření
- Prevence, otužování, hygiena

4. TÝDEN ZIMNÍHO LESA

- Přikrmování zvěře a ptactva

- Poznávání života zvířat v zimě
- Vycházka, stopy a zvuky

Únor

1. TÝDEN SNĚHU A LEDU

- Zimní sporty a hry, olympiáda
- Tvoření a stavby ze sněhu

2. TÝDEN MASOPUSTU

- Výroba masek a škrabošek
- Tradice karnevalů a plesů
- Zvyky a tradice

3. TÝDEN SNĚHULÁKA

- Kreativní činnosti – barevné výtvary
- Tvoření a stavby ze sněhu
- Soutěže a pohyb na sněhu

4. TÝDEN NAŠEHO TĚLA

- Poznávání a určování částí těla
- Ochrana zdraví v některých situacích
- Námětové hry, modelové situace

Březen

1. TÝDEN KNIHY

- Nejoblíbenější knihy, autoři
- Návštěva knihovny
- Výroba záložky, obalu, vlastní ilustrace

2. TÝDEN JARA A MLÁĐAT

- Rozhovory a soutěže
- Výrobky k tematice

- Probouzení přírody - živočichové i rostliny

3. TÝDEN VZDĚLANOSTI

- Vědomostní hry a soutěže
- Zapojení dětí, vlastní náplň činnosti, „hra na vychovatelku“

4. DOPRAVNÍ TÝDEN

- Údržba a výbava kola
- Znalost silničního provozu
- Dopravní značky, dopravní prostředky

5. TÝDEN POČASÍ

- Pozorování počasí, sázky na počasí
- Změny počasí v ročních obdobích
- Aprílové počasí, pranostiky, vysvětlení

Duben

1. TÝDEN SPRÁVNÉ VÝŽIVY

- Sestavování vhodného jídelníčku
- Tematické malování
- Zdravá a nezdravá strava, pitný režim
- Stolování

2. TÝDEN VELIKONOC

- Velikonoční zvyky, tradice
- Výrobky a dekorace s velikonoční tematikou

3. TÝDEN MÓDNÍCH NÁVRHÁŘŮ

- Výroba látky pomocí různých technik
- Návrh oblečení k dané příležitosti
- Družinová módní přehlídka

4. TÝDEN ČARODĚJNIC

- Pálení čarodějnic, zvyky a tradice

- Výroba čarodějnic

Květen

1. TÝDEN PRO MAMINKU

- Výroba dárku ke Dni matek
- Tematické malování
- Povídání

2. TÝDEN RODINY

- Co znamená rodina, rozhovor
- Členové rodiny, příbuzní
- Co je to doma, pocity

3. TÝDEN SLUNÍČKA

- Co je to Slunce, encyklopedie
- Malování, výrobky, písničky
- Význam pro lidi a možné nebezpečí

4. TÝDEN HUDBY

- Hudební nástroje, žánry
- Hudební hádanky, zpěv

Červen

1. DĚTI SLAVÍ SVÁTEK

- Soutěže a pohybové hry
- Výlet, zmrzlina
- Tematické malování

2. TÝDEN VODY

- Voda na Zemi, druhy vodních toků
- Význam a ochrana vody
- Rostliny a zvířectvo u vody

3. TÝDEN ČISTÉ PŘÍRODY

- Životní prostředí a člověk
- Znalosti o třídění odpadu
- Jak chráním přírodu já?

4. TÝDEN VÝLETŮ

- Jak se chovat na výletě
- Čím jezdíme na výlety
- Malujeme zážitky

5. TÝDEN TĚŠENÍ NA PRÁZDNINY

- Plány a tipy na dovolenou
- Co vědět, znát a mít s sebou
- Čeho se vyvarovat, bezpečnost

1. OBLAST – MÍSTO, KDE ŽIJEME

		KOMPETENCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
-seznamuje se se životem v obci	-vycházky a výlety do okolí	-občanská a činnostní	VDO
-zná důležité budovy v okolí	-besedy a povídání	-pracovní, trávení volného času	VMEGS
-poznává nejbližší okolí školy	-popis cesty na dané místo		EV
-utváří si kladný vztah ke svému bydlišti	-rozhovory v kruhu na základě znalostí dětí	-sociální a personální	
-popisuje cestu na určené místo	-vyhledávání v encyklopediích a atlasech		
-poznává místní a regionální zvláštnosti	-práce s mapou a plánkem		
-orientuje se v přírodě	-tématické malování		
-poznává a určuje dopravní značky	-četba a poslech regionálních pohádek a pověstí		
-vyhledává důležitá místa na mapě	-návštěva knihovny a obecního úřadu		
-určuje světové strany	-soutěže a kvízy		
-učí se státní symboly státu	-práce s propagačním materiálem		
-poznává vybrané oblasti ČR	-praktické dovednosti		
-jmenuje a ukazuje kontinenty a oceány	-rukodělné práce, kombinace materiálů		
-poznává sousední a jiné evropské státy			

2. OBLAST – LIDÉ KOLEM NÁS

-chápe vztahy v rodině, role členů rodiny	-průzkumy v družině	-komunikativní	VDO
-chápe důležitost rodiny jako celku	-modelové situace	-sociální a personální	OSV
-má své místo v dětském kolektivu	-besedy a rozhovory	-občanská a činnostní	MuV
-rozvíjí komunikaci	-tvorba a luštění piktogramů		MeV
-dokáže pomoci a poradit	-dotazníky a testy		
-učí se podřídit, prosadit, kompromis	-dramatizace		
-je tolerantní a chápe k druhým	-brainstorming na dané téma		
-osvojuje si a používá zásady slušného chování	-vyprávění z dovolené		
-nepovyšuje se nad ostatní děti	-práce se slovníkem, encyklopedií		
-zná kulturní instituce, významné osobnosti	-tématické práce, malování		
-učí se chápat význam a hodnotu peněz	-námětové hry		
-rozlišuje dobro a zlo, sociální problémy	-videoprojekce		
	-využití časopisů, tisku		
	-dětská organizace činnosti		

3. OBLAST – LIDÉ A ČAS

		KOMPETENCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
-určuje a měří čas	-hry a soutěže	-pracovní a trávení volného času	OSV
-poznává jednotku času	-týmová práce		VMEGS
-orientuje se v čase	-tématické malování	-k učení	VDO
-využívá ho v denních situacích	-besedy, rozhovory	-k řešení problémů	EV
-chápe minulost, přítomnost, budoucnost	-práce s encyklopediemi	-komunikativní	
-sestavuje správný režim dne	-pozorování změn v přírodě		
-zná vhodné trávení volného času	-práce s textilem, papírem		
-poznává významné události regionu	-netradiční techniky		
-zajímá se o průběh lidského života	-modelování, koláž, lepení		
-uvědomuje si střídání ročních období	-kresba, malba, stříhání		
-rozeznává mladší, starší, bylo, bude	-hádanky, doplňovačky, křížovky		
-popíše vánoce, velikonoce	-doplňování textu		

4. OBLAST – ROZMANITOST PŘÍRODY

-pozoruje proměny v přírodě v různou dobu	-práce a vyrábění	-k učení	EV
-poznává skupenství látek	-pokusy a experimenty	-k řešení problémů	VMEGS
-zkoumá složení půdy	-práce s encyklopedií a atlasem	-občanská, činnostní	MeV
-zná podmínky života na Zemi	-vycházky, pobyt v přírodě		
-dbá o čistotu nejbližšího okolí	-povídání o zvířátkách		
-chrání přírodu	-výroba herbářů, sbírek		
-uvědomuje si nutnost třídění odpadů	-soutěže, kvízy		
-dozvídá se o ekologických katastrofách	-sběr léčivých bylin, papíru		
-zkrášluje životní prostředí	-sběr a výroba z přírodnin		
-dozvídá se více o vodě a vzduchu	-poznávání jedovatých rostlin a hub		
-má poznatky o přírodních úkazech	-neodhazování odpadků, úklid		
-poznává živočichy a rostliny	-vyhledávání v časopisech		
-zapojí se do akce ke Dni Země	-praktické dovednosti		
-chápe odlišnost přírody na různých částech Země	-tématické malování		
	-samostatná práce		

5. OBLAST – ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

		KOMPETENCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
-poznává vývoj člověka během života	-průzkumy mezi dětmi	-pracovní a trávení volného času	OSV
-chápe potřeby člověka pro život	-brainstorming		VDO
-poznává funkce a činnosti lidského organismu	-dotazníky a testy	-občanská, činnostní	MuV
-zdokonaluje se v hygieně a čistotě	-praktické dovednosti	-sociální, personální	
-sestavuje zdravý jídelníček	-uplatnění vlastních zkušeností a zážitků		
-učí se, jak udržet dobré zdraví	-modelové situace na dané téma		
-učí se o některých nemocech (AIDS)	-besedy a rozhovory		
-zná obsah a použití lékárníčky	-výukový program na PC		
-učí se první pomoc při drobných úrazech	-pobyty venku		
-uvědomuje si odpovědnost za zdraví své i druhých	-sportovní aktivity		
-zná důležitá telefonní čísla	- Bruslení, turistika		
-dodržuje pitný režim a zdravou stravu	-hry s telefonem		
-chápe důležitost pohybové aktivity, sportu	-tématické práce		
-ví o nebezpečí návykových látek	-soutěže, kvízy		

-cvičí chování k cizím lidem (odmítnutí)	-modelování, kresba, malba, koláž		
-odmítá šikanu, násilí a hrubost			
-dozvídá se o chování za mimořádných situací			

10. Hodnocení a autoevaluace

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností ve školní družině.

Vnitřní evaluace:

- průběžné hodnocení práce vychovatelky,
- hodnocení výchovné práce ředitelem školy,
- hodnocení třídními učitelkami,
- hodnocení atmosféry v družině,
- hodnocení realizace ŠVP.

Vnější evaluace:

- zpětná vazba od rodičů a dětí,
- hodnocení zřizovatele,
- hodnocení ostatní veřejnosti dle prezentace výsledků školní družiny.

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá:

- činností družiny jako specifického zařízení,
- kvalitou a efektivitou práce ve školní družině,
- působením vychovatelky na jednotlivé děti,
- stavem materiálních podmínek,
- zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví.